

Fotograf nebo pozorovatel?

Zapnout foťák, nastavit čas expozice, snížit clonu, zvednout ISO ... Cvak! Ne! Stále málo! Rychle! ISO ještě výš a znovu! Pozdě... Už je pryč... Asi tak vypadalo moje první blízké fotografické setkání s divokým zvířetem. Setkání, které mne donutilo začít přemýšlet nad tím, zda focení všeho, co vidím za každou cenu je ta správná cesta. Zda je fotka opravdu mocnější než reálná a živá vzpomínka. *A co pro nás fotografie vlastně znamená? Vzpomínku? Možnost seberealizace? Nebo je v tom něco jiného?*

Příhoda z úvodu nebyla prvním ani posledním silným momentem, kdy mezi mnou a realitou stál fotoaparát a já si to uvědomil třeba až o několik dní později, při prohlížení a editaci fotografií na počítači. Až teprve tehdy, kdy jsem se podíval na tu nádhernou fotku a nemohl uvěřit tomu, že jsem na tom místě v ten daný moment byl také. Jediné, co jsem si totiž pamatoval bylo to, jak jsem byl plně zabrán do správného nastavování fotoaparátu, hledání toho pravého místa a úhlu záběru a vybírání té nejlepší kompozice. *Co je tedy poté tato fotografie?* Už pro mne není vzpomínkou na daný okamžik, pravděpodobně tak ani podvědomě nemohla být zamýšlena, ale je to spíše druh nějaké mojí umělecké seberealizace, která se snaží popsat krásu toho okamžiku, jenž jsem nezažil a získat tak možnost přiblížit ho druhým. Kdysi, dříve než byli jakákoli zobrazovací zařízení jsme si o takovýchto momentech a zážitcích mohli pouze vyprávět. V těch dobách byla hranice skutečnosti limitována pouze naší fantazií a tak mohly vznikat ty nejroztodivnější příběhy a dětské pohádky. Doba, kdy se z nádherného zlatého východu slunce mohla stát plamenná bitva dračích armád a z nočního bloumání lesem cesta Temným hvozdem, je ale za námi. Dnes většině z nás nestačí jen příběh či vyprávění. Navykli jsme si totiž hodnotit realitu podle obrazu a ta vzácná fantazie byla do velké míry ponechána jen dětem. Možná proto je pro mne snaha o zachycení toho momentu tak důležitá. Snažím se tak najít způsob jak „obyčejnou fotografií“ přimět druhé, aby v sobě probudili tu dávnou představivost a mohli prožít ten moment tak, jak ho sami cítí.

Dobře, pokud tedy ale budu chtít prožít ten moment doopravdy, znamená to, že musím odložit svůj „stroj na vzpomínky“, vrátit se ke starému způsobu, spoléhat se jen na svoji nedokonalou fantazii nebo paměť a doufat, že uchová tento moment navždy? Neexistuje nějaký způsob, jak zvládnout obojí? Jak být

současně v jeden moment fotografem/umělcem a zároveň pozorovatelem co chce prožít danou chvíli? Když se nad tím zamyslím, tak pokud se jedná o předem předvídané momenty tak to, hlavně díky dnešní technice, do určité míry lze. Když například vím, že chci fotit západ slunce na nějakém konkrétním místě, není problém promyslet a připravit vše ještě dříve, než samotný západ nastane. Pár prvních pokusů takto možná nevyjde, ale dříve nebo později si pro to najdeme cit a pak už stačí jen postavit stativ na to pravé místo nastavit fotoaparát a nechat ho dělat svou práci. Sami se pak můžeme bezstarostně kochat výhledem s vědomím, že tento moment bude zachycen. *Co když ale nemáme možnost se připravit? Co když nastane moment, který nikdo nečekal?* V takových chvílích nám asi nezbývá nic jiného než se rozhodnout, zda tentokrát budeme fotografem a zkusíme tedy zaznamenat tento okamžik pro ostatní, nebo budeme tím pozorovatelem s doživotní vzpomínkou, kterému pak možná ani nikdo neuvěří, že to doopravdy zažil.

V budoucnu se to možná změní. Stejně tak jak ještě před pár stoletími všichni považovali zaznamenávání obrazu pomocí fotoaparátu za holý nesmysl, tak nám se může zdát leccos nemožné a přitom se to může v budoucnu stát realitou. Ať už se jedná třeba o oční implantáty, které by nám dovolily kontinuálně zaznamenávat vše kolem nás, nebo jen o chytré brýle s miniaturní kamerou, které už dnes brzdí ve vývoji především jen ochrana soukromí. Dle mých představ a snů, je takovým pomyslným vrcholem tohoto odvětví možnost sdílení a vytváření samotných myšlenek a vzpomínek. Kdo ví, jestli by se o tom pak dalo ještě mluvit jako o fotografování, zda by se v tom neztratila ta osobitost a umění. Kdo ví, kdy se dnešní sen stane realitou. Buďto můžeme jen čekat co nám budoucnost přinese, nebo ji můžeme sami tvořit.